10.09.2012 г. / 04:23:00

Вяра

23.09 по еретическия, †10 септември по православния календар - Свети мъченици Минодора, Митродора и Нимфодора. Св. царица Пулхерия. Св. три жени, намерени в пустинната планина. Св. мъченик Варипсав. Св. апостоли Апелий, Лука и Климент

Житие и страдание на светите мъченици Минодора, Митродора и Нимфодора († 305-311 гг.)

Света Митродора

Трите девици - Минодора, Митродора и Нимфодора - принесли себе си в дар на Пресвета Троица. Някои принасят дарове на Бога от своето имущество, както някога тримата Източни царе Му принесли злато, ливан и смирна. А светите деви принесли на Бога дарове от своите вътрешни съкровища. Те Му принесли вместо злато своите души, изкупени не с тленно злато, а с честната кръв на непорочния Агнец; вместо ливан - своята чиста съвест, говорейки заедно с Апостола: “ние сме Христово благоухание”; вместо смирна, принесли в дар на Господа самото свое тяло, непорочно и девствено, което предали на рани заради Христа. Светите деви твърдо били убедени в това, че Господ желае не нашето временно богатство, но самите нас, както някога беше казал Давид: “Ти си Господ мой; моите блага Тебе са непотребни”. Затова те принесли в жертва на Бога самите себе си, както това ясно се вижда от техния живот и от страданията, които те мъжествено претърпели.

Светите деви се родили във Витиния. Бидейки сестри по плът, те останали сестри и по дух, защото единодушно предпочели като по-добро да служат на Бога, отколкото да бъдат робини на света и на цялата му суета. Желаейки заедно с душите си да съхранят неосквернени и своите тела, и в съвършена чистота да се съединят със своя чист Жених, светите деви последвали Неговия призив: “Излезте из средата им и се отделете, и до нечисто се не допирайте, и Аз ще ви приема”. Като възлюбили повече от всичко девическата чистота и като знаели колко е трудно да се съхрани тази чистота сред народ, склонен към любодеяние и непрестанен грях, светите деви оставили човешкото общество и отстранявайки се от целия свят, се поселили в едно уединено място. Подобно на речните води, които, като се вливат в морето, веднага щом се слеят с морските води, начаса загубват сладостта си и стават солени, също и душевната чистота,

пребивавайки в света, не може да не се зарази от неговото сластолюбие. Така дъщерята на Иаков, Дина, запазила девическата си чистота, докато не отишла в езическия град Сихем; но веднага, щом се запознала с дъщерите на този град и встъпила в общение с тях, начаса погубила своето девство. Светът със своите три дъщери - похотта на плътта, похотта на очите и житейската гордост - е същият този Сихем и за нищо друго не се грижи, освен да причинява вреда на този, който изпитва любов към него. Както смолата очерня тези, които се докосват до нея, така и светът прави своите почитатели скверни и нечисти. Затова, блажен е човекът, който се отстранява от света, за да не се опетни от неговата нечистота. Блажени са и тия три деви, избягали от света и от неговите зли дъщери. Не се очернили светите деви със световните скверноти; останали чисти, подобно на бели гълъбици, летейки над планини и пустини върху крилете на добродетелите и боговидението и желаейки да намерят приют, като в гнездо, в Божествената любов. Така у пустинниците, които живеят вън от суетния свят, има само един непрестанен стремеж към Бога.

За място, където да живеят, светите девици избрали един висок и пустинен хълм, който се намирал на две поприща от топлите извори в Пития. Тук те намерили тихо пристанище и надежден покой и прекарвали в пост и непрестанни молитви. Светите девици скрили в пустинята своята девическа чистота от човешките погледи и възнесли тази чистота на високия хълм, за да я виждат ангелите. Те възлезли на самия връх на планината, та като се оттърсят от земния прах, по-лесно да се приближат до небето. За това, колко добродетелен бил техният живот, може да се съди по самото място, където те се поселили. Защото какво означава пустинята, ако не отхвърляне на всичко и уединение? За какво свидетелства високият хълм, ако не за богомислие? Какво изобразяват

топлите води, при които се поселили светите деви, ако не тяхната сърдечна топлота към Бога? Както израилтяните, като се избавиха от Египетското робство, трябваше да преминат пустинята; така светите деви, като излезли от света, възлюбили пустинния живот. Както Моисей, като възлезе на планината, видя Бога; така и те, живеейки на високия хълм и издигайки очите си към Господа, ясно Го съзерцавали със своя умствен взор. Както в пустинята от камъка, ударен с жезъл, изтекоха води; така от смиряващите удари на сърцето, от очите на светите деви се леели потоци сълзи. И тези горещи сълзи имали такава сила, каквато изворите с топла вода не притежавали. Водите можели да умият само телесната нечистота, а сълзите очиствали душевните пороци и правели душата по-бяла от сняг. Но и какво би могло да очистват сълзите у тези, които, като очистили себе си от всяка сквернота - и телесна, и душевна, живеели на земята като ангели? Ако в което и да било сърце могат да се зародят сълзи от спомена за множеството грехове, то в тези чисти деви плачът се пораждал само от любовта към Бога. Защото там, където любовта към Бога гори с огнен пламък, там не може да няма и потоци от сълзи. Такава е силата на този огън, че когато той се разгори, като в пещ, в нечие сърце, то тогава колкото повече се разраства пламъкът, дотолкова по-обилна става и росата. Защото - колкото по-голяма е любовта, толкова по-голямо е и умилението. Сълзите се раждат от любовта. Затова и за Христа, когато Той се просълзил заради умрелия Лазар, говорели: “гледай, колко го е обичал”. Светите деви плачели, пребивавайки в молитва и размишления за Бога. Защото те обичали своя Господ и желаели да се наситят с Неговото лицезрение. Със сълзи те очаквали времето, когато ще видят своя възлюбен Небесен Жених. Всяка от тях повтаряла словата на Давид: “кога ще дойда и се явя пред лицето Божие! Сълзите ми бяха хляб за мене денем и нощем...”. “И денем и нощем плачем за това”, говорели

светите деви, “че вече така дълго не настъпва времето да се явим пред лицето на пресладкия наш Жених Иисус Христос, с лицезрението на Когото ние така силно желаем да се наситим, както кошутата жадува за водни потоци”.

Но “не може се укри град, който стои навръх планина”. Така и светите деви, макар със своя уединен живот напълно да се били отстранили от света, но Сам Бог ги явил на хората. Чудесните изцеления на болните, извършващи се по молитвите на светите деви, като гръмогласни тръби разнесли слуха за тях из цялата страна. Тогава царувал злочестивият Максимиан, а управител на Витиния бил Фронтон. Когато чул за светите деви, управителят заповядал да ги заловят и да ги доведат при него. Христовите агници, на които и пустинните зверове не причинявали никаква вреда, били заловени от хора зверообразни и злонравни и доведени при мъчителя. Подобно на три ангела застанали трите девици пред съда на нечестивеца. На тях подобавало да предстоят пред Самия в Троица прославян Бог, а не пред грешни човеци, които били недостойни дори да гледат лицата им, сияещи с ангелска красота и с благодатта на Светия Дух. Сам мъчителят бил поразен и недоумявал как е могла такава красота, каквато той никога не бил виждал, даже и в царските дворци, да се запази в пустинята. Защото, макар телата на светите деви да били напълно изнурени от поста и от многото подвизи, лицата им не само не били загубили своята девствена красота, но още повече просияли от нея. Където сърцето било пълно с духовна радост и веселие, там не би могла да повехне красотата на лицето: “Весело сърце”, говори Свещеното Писание, “прави лицето весело…”. И във въздържанието има нещо такова, което, вместо изнуреност, придава на човешките лица красота. Така някога Даниил и тримата отроци с него, макар и да живеели в пост и във въздържание, се отличавали с красотата си от всички царски момци. Същото било и при светите деви и

красотата на тези цветя на пустинята и Божии дъщери, превъзхождаща всяка красота у дъщерите на света, била непостижима за човешкия ум.

Управителят най-напред попитал светите деви как се казват и откъде са родом.

Те отговорили, че по името на Христа те се наричат християнки; а в светото Кръщение им били дадени имената Минодора, Митродора и Нимфодора. Те казали също, че са родни сестри и че се родили в същата тази Витинска страна.

Управителят продължил да разговаря с тях и надявайки се чрез ласки да склони светите деви към своето злочестие, им казал:

- Прекрасни девици! Великите наши богове ви възлюбиха и почетоха вашата голяма красота. Те са готови още да ви почетат и с голямо богатство. Само трябва вие да им въздадете чест и заедно с нас да им се поклоните и да им принесете жертва. А аз ще ви похваля пред царя. И когато царят ви види, той ще ви възлюби и ще ви почете с много дарове, ще ви омъжи за велики сановници и вие, повече от другите жени, ще се наслаждавате на чест, слава и богатство.

На това най-голямата сестра, света Минодора, отговорила:

- Бог ни е сътворил по Свой образ и подобие. На Него ние се покланяме и за други богове дори не искаме и да слушаме. А вашите дарове и почести са така нужни на нас, колкото е нужна на някого сметта, която тъпче с нозете си. Ти ни обещаваш, че твоят цар ще ни омъжи за благородни мъже, но кой може да е по-превъзходен от нашия Господ Иисус Христос, на Когото ние с вяра станахме невести? С Него ние встъпихме в чисто съпружество, към Него прилепихме душите си, с Него се съединихме в любов. Той е нашата чест, слава и богатство и

никой - не само ти и твоя цар, но и целият този свят - не може да ни отдели от Него!

А света Митродора, втората сестра, казала:

- “Каква полза за човека, ако придобие цял свят, а повреди на душата си”? Какво е за нас този свят, в сравнение с възлюбения наш Жених и Господ? Същото, което калта, сравнена със златото, тъмнината - със слънцето, горчилката - с меда. Нима ние заради тоя суетен свят ще изменим на любовта към Господа и ще погубим душите си? Никога!

- Вие много говорите - казал мъчителят, - защото още не сте видели мъченията и не сте понесли рани. Иначе ще говорите, когато бъдете подложени на това!

- Нима мислиш - смело отвърнала най-малката сестра света Нимфодора, - че ще ни уплашиш с мъченията и с жестоките рани? Събери от цялата вселена тук всякакви оръдия за измъчване, мечове, железни шишове и куки, извикай тук всички мъчители от целия свят, съедини заедно всички всевъзможни мъчения и им предай нашите слаби тела! И тогава ще видиш, че по-скоро ще се съкрушат всички тия оръдия, ръцете на всички мъчители ще се изморят и всички видове твои мъчения ще останат безсилни, отколкото ние да се отвърнем от нашия Христос! Горчивите мъки за Него за нас ще бъдат сладостен рай, а временната смърт - живот вечен!

Но управителят продължил да ги убеждава:

- Съветвам ви - говорел той - като баща: послушайте ме, деца, и принесете жертва на нашите богове! Вие сте родни сестри: не ще поискате да се видите една друга в срам, безчестие и мъки, не ще поискате да видите красотата си повяхнала. Не говоря ли истината? Нима не за ваша полза са моите думи? Наистина, давам ви бащински съвет, защото не желая да ви

видя съблечени, бити, изтезавани и раздробявани на части. Изпълнете моята воля, та не само у мене, но и у царя да намерите благоволение, да получите всички блага и да изживеете живота си в благополучие. А ако вие не ме послушате сега, веднага ще бъдете предадени на жестоки мъчения и на люти страдания, и вашата красота ще погине.

- На нас са ни неприятни твоите ласкателства - отговорила света Минодора - и твоите заплахи не са страшни за нас! Ние знаем, че да се наслаждаваме с вас на богатство, слава и на всички временни удоволствия, означава да приготвяме за себе си вечна мъка в ада; а да търпим временни мъки за Христа, означава да заслужим вечна радост на небесата. Това благополучие, което ти ни обещаваш, е преходно; мъченията, с които ни заплашваш, са временни. А мъченията, приготвени от нашия Владика за онези, които Го ненавиждат, са вечни и безкрайни са множеството милости, които Той пази за тези, които Го обичат. Ние не желаем вашите преходни блага и не се боим от вашите мъчения. А се страхуваме от адските мъки и се стремим към небесните блага, защото те са вечни. Но най-главното е това, че ние обичаме Христа, нашия Жених, и затова единодушно желаем да умрем за Него, и то - да умрем заедно, за да стане явно, че ние сме още повече сестри по дух, отколкото - по тяло. Както от една утроба сме излезли на света, така нека и една смърт да ни изведе от този свят, нека единият чертог на Спасителя да ни приеме и там да пребъдем во веки!

След като изрекла това, тя издигнала очите си към небето и казала:

- Иисусе Христе, Боже наш! Ние не ще се отречем от Тебе пред човеците, не се отвръщай и Ти от нас пред Твоя Отец Небесен!

И после отново се обърнала към мъчителя:

- Мъчи ни! Покрий с рани това тяло, което на теб ти изглежда прекрасно! За нашите тела никое украшение - нито злато, нито бисери, нито скъпоценни одежди - не е по-прекрасно от раните за нашия Христос, които ние отдавна желаем да приемем.

- Ти си най-голямата по възраст и по разум - казал управителят - и би трябвало да учиш другите да се подчиняват на волята на царя и на нашите заповеди. А ти сама не им се покоряваш, а и другите развращаваш. Умолявам те: послушай ме, изпълни това, което ти нареждам, поклони се на боговете, та и твоите сестри, като те последват, да направят същото.

- Напразни са усилията ти, княже - отвърнала светата, - напразно се стараеш да ни отлъчиш от Христа и да ни склониш да се поклоним на идолите, които вие наричате богове. Нито аз, нито моите сестри, ще направим това. Защото у нас една е душата, една е мисълта и едно - сърцето, любещо Христа. Затова те съветвам да не пилееш повече думите си, а да ни изпиташ на дело: бий ни, разсичай, гори, раздробявай ни на части. Тогава ще видиш дали ще се подчиним на твоята безбожна заповед. Ние сме Христови и за Христа сме готови да умрем!

Щом чул тези думи, княз Фронтон се изпълнил с ярост и излял целия си гняв над света Минодора. Той отстранил двете по-млади сестри и наредил да я съблекат и да я бият. Четирима палачи биели светата, а в това време един глашатай непрекъснато повтарял: “Отдай чест на боговете и хвала на царя; не оскърбявай нашите закони!”.

Два часа били така света Минодора. Накрая мъчителят казал:

- Принеси жертва на боговете!

- Аз нищо друго и не правя - отговорила мъченицата, - а именно жертва принасям. Нима не виждаш, че аз цялата себе си принесох в жертва на моя Бог?

Тогава мъчителят заповядал на слугите да бият света Минодора още по-силно. И те безпощадно започнали да нанасят удари по цялото ѝ тяло, трошейки ставите ѝ, чупейки костите и раздробявайки тялото. Но светата дева, изпълнена с пламенна любов и стремеж към своя безсмъртен Жених, доблестно търпяла мъките, сякаш не чувствала никаква болка.

Накрая тя възкликнала от дълбините на сърцето си:

- Господи Иисусе Христе, веселие мое и любов на моето сърце! Към Тебе прибягвам, надеждо моя! Моля Те: приеми в мир моята душа!

С тази молитва светата предала душата си на своя възлюбен Жених и отишла при Него, покрита цялата, като с многоценни украшения, с раните, които претърпяла за Него.

След четири дни мъчителят извикал пред съда светите Митродора и Нимфодора. Той заповядал да донесат и да положат пред нозете им мъртвото тяло на тяхната по-голяма сестра. Честното тяло на света Минодора било оставено голо, без никакъв покров. От главата до петите то било покрито с рани, а всичките стави били изпотрошени. Тази гледка предизвиквала у всички дълбоко състрадание. Мъчителят сякаш искал да каже на младите девици: “Виждате какво се случи с вашата сестра; същото ще стане и с вас”. Той се надявал, че при вида на тялото на своята сестра, измъчвана с такава жестокост, девиците ще се изплашат и ще изпълнят неговата воля. Всички, които присъствали там и гледали изтерзаното мъртво тяло, не могли да заглушат в себе си естествената жалостивост и не скривали сълзите си. Единствено мъчителят бил твърд като камък и само още

повече се ожесточавал. Дори самата природа и любовта към сестра им и да предизвиквали сълзи у светите девици Митродора и Нимфодора, но още по-голямата им любов към Христа надделявала над естествената жалостивост. Те имали твърда надежда, че сестра им вече се наслаждава с неизказано веселие в чертога на своя Жених и ги очаква и тях, украсени със също такива рани, по-скоро да предстанат пред лицето на превъзделения Господ. Затова, гледайки лежащото пред тях свето тяло на сестра си, те в един глас извикали към нея:

- Благословена си ти, сестро и майко наша, че се удостои с мъченически венец и влезе в чертога на своя Жених! Помоли преблагия Господ, Когото ти сега виждаш, да призове и нас на този свят подвиг, та да дойдем при Него, Великия Бог, и да Му се поклоним, да се насладим на Неговата любов и на вечното веселие, заедно с Него! А вие, мъчители, защо се бавите и не ни убивате? Защо ни лишавате от участта на нашата възлюбена сестра? Защо се бавите да ни поднесете чашата на смъртта, за която ние жадуваме, като за най-сладко питие? Ето, нашите кости са готови да бъдат раздробени, ребрата ни - да се подложат на огън, телата ни - да бъдат разкъсани и главите ни - да бъдат отсечени! Сърцата ни са готови за мъжествено търпение! Заемете се по-скоро с вашето дело и не очаквайте от нас нищо повече от това: ние няма да преклоним колене пред лъжливите богове! Вие виждате как горещо желаем смъртта. Какво повече искате? Да умрем заедно с нашата сестра за Христа Господа, нашия прелюбим Жених - това е нашето единствено желание!

Съдията видял тяхното безстрашие и повярвал, че желанието им да умрат за Христа е непоколебимо, но въпреки това пак се опитал с ласкателства да ги доведе до единомислие със себе си и с лукавство продължил да ги уговаря. Но сестрите отвърнали:

- Кога ще престанеш, окаяни мъчителю, да се противиш на нашето твърдо решение? Ти знаеш, че ние сме клонки, произраснали от един корен; знаеш, че сме родни сестри. Бъди уверен, че и мисълта у нас е една. Ти можеш да разбереш това от тази наша сестра, която ти измъчи. Ако тя, без да има пред очите си пример на мъжество в понасянето на страданията, прояви такова непобедимо търпение, то как очакваш да постъпим ние, като имаме пред себе си примера на нашата сестра? Нима ти не виждаш, как тя, макар че лежи със затворени уста, с откритите си рани ни поучава и ни увещава да приемем страдалчески подвиг. Не, ние няма да се разделим с нея, не ще разкъсаме нашия родствен съюз, но ще умрем за Христа, както и тя умря. Отричаме се от богатствата, които ни обещавате; отричаме се от славата и от всичко, което е от земята и пак в земята ще се върне. Отричаме се от смъртните съпрузи, тъй като имаме Нетленния Жених. Него единствено сме възлюбили и на Него, като сватбен дар, принасяме нашата смърт, за да се сподобим с безсмъртие във вечния, чист и свят Негов чертог.

Като изгубил тогава всякаква надежда, че сестрите ще променят решението си, мъчителят се изпълнил със страшна ярост. Той заповядал да отведат оттам по-малката сестра, а после да повесят света Митродора на едно дърво и да опалват тялото с горящи свещи. Така изтезавали светата в продължение на два часа. Търпейки страданията, тя издигала очите си към Единия свой възлюбен Жених, за Когото страдала, и Го призовавала на помощ. Свалили я от дървото, цялата обгорена като въглен, но мъчителят наредил да я бият още и с железни пръти, раздробявайки всичките членове. В тези мъчения света Митродора, призовавайки Господа, предала в Неговите ръце чистата си душа.

След като тя умряла, довели и третата Христова мъченица, Нимфодора, надявайки се, че като види мъртвите тела на

своите две сестри, ще се уплаши от тяхната жестока смърт и ще се отрече от Христа.

Князът започнал с лукавство да ѝ говори:

- Прекрасна девице! Аз съм поразен от твоята красота повече, отколкото от красотата на сестрите ти, и жаля твоята младост! Кълна се в боговете, че те обикнах като своя родна дъщеря. Само се поклони на боговете и ще заслужиш голямо благоволение пред царя. Той ще те награди с богатства и ще те обсипе с почести. А ако не сториш това, ще загинеш по същия начин, както и твоите сестри, чиито тела сега лежат пред тебе.

Тези думи преминали като вятър покрай ушите на светата дева. Тя не само че не им обърнала никакво внимание, но и с пренебрежение заговорила за идолите и за идолопоклонниците и като Давид казвала:

- “Техните идоли(на езичниците) са сребро и злато, дело на човешки ръце…Подобни тям да бъдат ония, които ги правят, и всички, които се тям надяват”.

Беззаконникът, като видял, че с думи не ще постигне нищо, заповядал да я съблекат, да я повесят на едно дърво и да стържат тялото и с железни куки. А тя, понясяйки такива страдания, не проявила ни най-малко нетърпение, не издала нито вик, нито стон, а само, с отправени към небето очи, безмълвно движела устните си, което било знак за нейната усърдна молитва. И когато глашатаят викал: “Принеси жертва на боговете и ще бъдеш освободена от мъчения”, светата казвала:

- Аз принесох себе си в жертва на моя Бог. Страданията за Него са сладост за мен, а смъртта - придобивка!

Накрая мъчителят заповядал да я бият до смърт с железни пръти. Така била убита света Нимфодора за изповядването на

Иисуса Христа.

Така трите девици прославили със своята страдалческа смърт Пресветата Троица.

Мъчителят не се задоволил със страданията на девиците, но излял неукротимата си ярост и над мъртвите им тела. Той наредил да разпалят голям огън и да хвърлят в него телата на светите мъченици. Когато това било изпълнено, изведнъж от небето със силен гръм паднал огън и на мига изгорил княз Фронтон и всичките му слуги, които измъчвали светите деви. А върху разпалената клада се излял проливен дъжд, който угасил огъня. Вярващите взели телата на светиците, които били недокоснати от огъня, и ги погребали с чест в един общ гроб, близо до топлите извори. Така един гроб приел тези, които били родени от една утроба, за да бъдат заедно и след смъртта си тези, които били неразделни приживе. Сестри на земята, те останали сестри и на небето: сестри - в гроба, сестри - и в чертога на своя Жених. На техния гроб построили храм на тяхно име и техните мощи станали извор на изцеления, за слава на Пресвета Троица и в памет на трите свети деви, по чиито молитви и ние да се сподобим да видим Отца и Сина и Светия Дух, Единия Бог, Комуто е славата во веки. Амин.

Кондак мученицам Минодоре, Митродоре и Нимфодоре

глас 4

За Тро́ицу терпели́вно страда́льчествовавшия,/ многоко́зненнаго врага́ победи́сте,/ бра́тски обле́кшеся Ду́хом;/ те́мже водвори́стеся с пятьми́ де́вами/ в Небе́сном, страстоте́рпицы, черто́зе,/ и со А́нгелы Всецарю́// в весе́лии непреста́нно предстоите́.

(Пострадали търпеливо за Троицата и облекли се духом,

победихте многокознения враг; затова се въдворихте с петте девици в небесния чертог и с ангелите, във веселие, непрестанно предстоите пред Царя на всичко.)

Житие на света царица Пулхерия († 453 г.)

Гръцкият император Аркадий оставил след смъртта си своя осемгодишен син Теодосий и три дъщери - Пулхерия, Аркадия и Марина. Пулхерия, която била по-голяма по възраст от брат си, се отличавала със своя разум и скромност. Това бил велик дар на Божия Промисъл за гръцкото царство. Чрез света Пулхерия Бог помагал на младия Теодосий и защитил православието от нападенията на еретиците. Надарена с изключителна мъдрост, тя получила от брат си титлата “Августа”и царувала заедно с него. Тя била на 16 години, когато започнала да управлява гръцката империя не с разума на жена, а с мъдростта на мъж, предизвиквайки удивление в целия тогавашен свят. А така било дадено от Бога, заради чистотата на нейния живот. Защото, поради любовта си към Бога, а също и заради грижите си за мира и спокойствието на своите поданици, тя се отказала от съпружество, за да предотврати възможността от възникването на евентуални раздори между нейния съпруг и брат. Така, като обрекла себе си на Бога, тя до смъртта си пребъдвала в девство. А в знак, че е посветила девството си на Бога, заповядала да се изработи златен свети Престол, покрит със скъпоценни камъни, и го поставила в съборната църква. Своите сестри тя убеждавала също да запазят девството си. Те дали обет пред Бога да запазят девическата си чистота до самата си смърт и живели заедно с нея в пост и молитви, подчинявайки се не само като

на по-голяма сестра, но и като на своя майка и царица.

Света Пулхерия била като майка и за своя брат император Теодосий. Тя по всякакъв начин се грижела за него, като го учела на страх Божий. Като знаела добре гръцки и латински език, тя сама била негова учителка и го учела не само на знания, но и на благонравие. Тя го наставлявала за това, как да се държи при разговор, въобще как да постъпва, как да наказва и да помилва виновните; учела го на всичко, което е необходимо за един добър управител. И доброто семе паднало на добра земя, защото той във всичко се вслушвал в нейните съвети. И полученото от него добро възпитание довело до това, че като достигнал зряла възраст, той повече от другите царе бил добър, кротък, търпелив, незлобив, мъдър, разсъдителен и милостив. Но, освен възпитанието, също и молитвите на света Пулхерия му помагали в неговия живот. Тя построила великолепен храм във Влахерна на името на Пречистата Богородица, а също и много други църкви и манастири. Света Пулхерия раздавала щедра милостиня на бедните. Под нейните грижи гръцкото царство пребивавало, като се изключат вътрешните еретически вълнения, в мир и тишина.

Когато Теодосий навлязъл в двадесетата си година и дошло времето да встъпи в брак, блажената Пулхерия се погрижила да му потърси достойна за него жена. В това време от Атина пристигнала в Цариград една девица, по име Атинаида. Тя била езичница по вяра, но прекрасна на вид, скромна и разумна. Атинаида била дъщеря на прочутия атински философ Леонтий, който я изучил в астрономията, геометрията и в цялата елинска мъдрост, така че тя превъзхождала с разума си много мъдреци. А в Цариград тя пристигнала по следния повод. Умирайки, баща ѝ разделил цялото си имущество между двамата си синове - Валерий и Аеций, а на нея самата не оставил нищо, освен няколко златни монети. Когато роднините и съседите го попитали какво оставя на дъщеря си,

той отговорил:

- Стигат нейната красота и мъдрост.

След смъртта на бащата двамата братя разделили помежду си цялото бащино имущество, а на сестра си не дали нищо. Затова и дошла тя в Константинопол, за да потърси справедливост. Щом я видяла, света Пулхерия обърнала внимание на нейната красота, благонравие и ум и решила да ожени брат си за нея. Но в началото тя я обърнала в Христовата вяра и я направила близка на себе си, отнасяйки се към нея като към своя родна дъщеря. И чак тогава, вече като достойна за брак с царя, я дала за жена на Теодосий. В светото Кръщение Атинаида получила името Евдокия. От брака ѝ с Теодосий им се родила дъщеря Евдокия, която по-късно се омъжила за римския император Валентиниан III.

При царуването на императорите Теодосий и Валентиниан, с помощта на енергичните действия на блажена Пулхерия, бил свикан Третият Вселенски събор в Ефес, който осъдил нечестивия Несторий. Света Пулхерия имала голяма ревност по благочестието и чрез своите увещания успяла да обърне брат си, който бил започнал да се увлича от ереста и да се отделя от истинното учение. Тя го утвърдила в православието, за което и била почетена с множество похвали от светите отци. Но минали няколко години и врагът на човешкия род, който не желаел да търпи повече ударите, нанасяни на ереста от света Пулхерия, се въоръжил срещу нея и замислил да я отстрани от царския престол и от властта. Това му се отдало за известно време, понеже Бог понякога допуска светите Негови угодници да бъдат подхвърляни на изкушения. Изкушението на света Пулхерия започнало по следния начин. Император Теодосий имал един приближен евнух, на име Хрисафий, който бил негов любимец и съветник. Той бил лукав, злобен и сребролюбив човек. Хрисафий се отнасял враждебно към

патриарх Флавиан, приемникът на свети Прокъл. Свети Флавиан бил напълно достоен за патриаршеския престол заради своето благочестие и безукорен живот, а Хрисафий бил еретик и поради това не бил добре настроен към избирането му за патриарх. Като желаел да хвърли върху свети Флавиан някакво обвинение, Хрисафий поискал от него, като новопоставен светител, да поднесе на императора някакъв дар, в знак на своето патриаршеско "благословение". Патриархът наредил да приготвят няколко хляба от чисто брашно и ги изпратил в двореца. Но Хрисафий не ги приел, като казал, че "за благословение" патриархът трябвало да поднесе не хляб, а злато. Патриархът му отговорил чрез пратениците си:

- Хрисафий добре знае, че църковното злато и сребро са Божии и че на никого не могат да бъдат предадени, освен единствено на бедните!

С това той още повече настроил срещу себе си Хрисафий, който започнал да търси начин да погуби патриарха. Но като виждал, че блажената Пулхерия заради своето благочестие твърдо стои на страната на патриарха и че поради това е трудно да му се причини някакво зло, Хрисафий започнал да плете интриги и срещу нея. Той положил усилия да предизвика раздор между нея и царица Евдокия и с всякакви средства се стараел да разруши взаимната им любов.

Междувременно се случило следното. Император Теодосий имал навик да подписва документи, без да чете какво е написано в тях. Света Пулхерия, която винаги се грижела за него, пожелала да изправи и този негов недостатък. Тя приготвила грамота, издадена от лицето на императора, която гласяла, че императорът, по нейна молба, предава като робиня своята жена и че от този момент той няма никаква власт над Евдокия. След това света Пулхерия предала грамотата на императора, за да я подпише. А той, според обичая си, без да я

прочете и без да знае какво е написано в нея, я подписал собственоръчно. Света Пулхерия взела грамотата и поканила при себе си в двореца императрица Евдокия. С приятна беседа и с почтителни обноски тя дълго време я задържала при себе си, а когато императорът изпратил един слуга, за да отведе императрицата, Пулхерия не я пуснала. На втория пратеник на императора Пулхерия отвърнала с усмивка:

- Нека императорът да знае, че той вече няма власт над своята съпруга, защото той я предаде на мен, като моя робиня, и потвърди това със своя императорски указ.

След това тя самата отишла при своя брат и му казала:

- Виж как зле постъпваш, когато подписваш документи, без да ги четеш - и му показала указа.

С тази своя находчивост тя подтикнала императора оттогава да бъде по-внимателен, да разглежда и да чете книжата, върху които слага подписа си.

Като узнал за това, лукавият Хрисафий се явил при императрица Евдокия и казал:

- Виж какво прави с тебе Пулхерия, как те унижава. Иска да те има за своя робиня. Дълго ли ще търпиш това от нея? Нима ти не си също такава царица, каквато е тя? Нима ти не си по-близо от всички до царя, бидейки едно тяло с него?

С такива и подобни думи той разпалил гняв у Евдокия срещу света Пулхерия и тя започнала да настройва мъжа си към това, да отнеме властта от сестра си и да царува самостоятелно. Подтикван от внушенията на жена си и Хрисафий, царят, макар и да бил готов да осъществи тяхното желание, но се срамувал да подхвърли на безчестие своята сестра и учителка, която била по-голяма от него по възраст. Затова Евдокия и Хрисафий помолили патриарха да убеди

света Пулхерия, когато тя се яви в храма, да приеме върху себе си званието дякониса, като се вземе предвид нейният чист и свят живот. По това време имало обичай девиците и вдовиците, известни с чистотата на живота си, да бъдат принуждавани, дори и против тяхното желание, да приемат служението на дякониси. По този начин враговете на света Пулхерия се надявали да я отстранят от властта. Патриархът тайно я известил за техните стремежи. Но света Пулхерия, като разбрала за замисъла на своя брат и видяла насочената срещу себе си вражда на Евдокия и Хрисафий, сама се отстранила от царската власт. Тя се оттеглила от двореца, заедно със служещите девици, и отишла в една уединена местност, където в мълчание водела благочестив живот.

Междувременно еретикът Хрисафий, като очаквал удобно време за осъществяването на своите зли планове, настройвал царя срещу патриарха. И ето, за Църквата Божия настъпило време на смут, понеже в отсъствието на света Пулхерия, защитницата на благочестието, еретиците започнали да действат без всякаква боязън, докато Бог не отворил духовните очи на царя, така че той накрая осъзнал своето заблуждение, убедил се в несправедливостта на гнева на своята съпруга срещу света Пулхерия и прозрял злобата на Хрисафий.

Веднъж донесли на император Теодосий ябълка, необикновено красива и голяма. След като се полюбувал на нейната красота и големина, той я изпратил на съпругата си, а тя не я изяла сама, но я изпратила на сенатора Павлин, любимец на царя, който в това време бил болен. Павлин, без да знае нищо, изпратил ябълката отново на царя. Като получил ябълката, царят я познал. След това той отишъл при царицата и я попитал:

- Къде е ябълката, която ти изпратих?

А тя, като не знаела, че ябълката отново е попаднала в ръцете на мъжа, отговорила:

- Изядох я.

Тогава царят и показал ябълката и я попитал:

- А това какво е?

Той страшно се разгневил срещу жена си и по всякакъв начин се отнасял презрително с нея, мислейки, че тя прелюбодейства с Павлин. Императорът го изпратил на заточение в Кападокия, а на жена си забранил да се показва пред очите му. Но заедно с това царят силно се разгневил и срещу Хрисафий, понеже разбрал, че той е причинил много злини. Най-напред императорът го лишил от имуществото му, а после го осъдил на заточение. Сам Бог наказал Хрисафий заради оскърблението, нанесено на невинната света Пулхерия! - Хрисафий, плавайки с кораб към мястото на своето заточение, потънал в морето, а невинният Павлин, намирайки се в заточение, бил посечен с меч, по заповед на императора. По-късно сама Евдокия, умирайки, с клетва засвидетелствала своята собствена невинност и невинността на Павлин. Но Бог допуснал те да завършат живота си така нещастно: Павлин - за спасение на душата му, а царицата - за да бъде наказана по този начин. Царицата, като чула за смъртта на Павлин, твърде много се натъжила за това, че заради нея невинно погинал такъв благоразумен и целомъдрен човек и помолила мъжа си да ѝ позволи да извърши поклонение на светите места. След като получила позволение, тя заминала за Иерусалим и там раздала богата милостиня, издигнала много храмове и построила манастири. В Иерусалим тя останала дълго време, докато с усърдни молби не смекчила гнева на съпруга си и не се примирила със света Пулхерия, на която тя, в знак на мир и на ненарушима любов, изпратила иконата на пресвета Богородица, нарисувана според Преданието от свети

евангелист Лука.

След като императрица Евдокия отишла в Иерусалим, Теодосий се обърнал към света Пулхерия с молба тя да стане отново императрица. Но тя не пожелала това, предпочитайки да служи в уединение на Единия Бог пред владичестването над много народи. Тогава царят повторно я помолил да се върне в двореца и да сподели с него управлението на царството. Той не прекратил молбите си, докато не постигнал това: света Пулхерия с големи почести се върнала в своя царски дворец. И бурята, предизвикана от ереста, отново се усмирила и смутовете утихнали: в Църквата настанала тишина, а гръцката империя се наслаждавала на мира. След като изминало доста време, се върнала от Иерусалим и императрица Евдокия, която донесла със себе си ръката на свети първомъченик Стефан. Когато по пътя Евдокия влязла с нея в Халкидон, през нощта свети Стефан се явил на Пулхерия и казал:

- Ето, ти получи желаното, защото аз вече дойдох в Халкидон.

На сутринта света Пулхерия и Теодосий се отправили да посрещнат ръката на светия първомъченик. Тук те с любов приели и императрица Евдокия.

На 42-рата година от рождението си император Теодосий се разболял и като чувствал вече приближаването на смъртта, разказал на света Пулхерия за откровението, което имал в църквата на свети Иоан Богослов в Ефес. Когато веднъж стоял там на молитва, му било открито, че след смъртта му негов приемник ще стане воинът Маркиан. Затова императорът помолил света Пулхерия да съдейства на Маркиан, за да заеме престола.

Маркиан бил родом от Тракия. Син на воин и сам храбър

воин, той бил човек на зряла възраст, разумен и с добър нрав. Като бил предизбран свише да стане цар, от младини той бил пазен по чудесен начин от смъртта. Веднъж, като отивал към Филипопол, той намерил на пътя труп на човек, който неотдавна бил убит, и се спрял над него, трогнат от жалост към убития. Желаейки да извърши милосърдно дело - да погребе мъртвия, той започнал да копае гроб за него. И ето, преминаващите по същия път видели как Маркиан погребва мъртвеца. Като помислили, че той е извършил убийството, те го заловили и го завели в града, където го предали на съда. Тъй като нямало никой, който да може да засвидетелства неговата невинност, а на собственото му оправдание не повярвали, той бил осъден на смърт като убиец. Когато пристъпвали към изпълнението на наказанието, чрез Божествено откровение, бил посочен действителният убиец, който получил възмездие според делата си, а Маркиан бил освободен с чест. След това той служил в гръцката войска под началството на Аспар. По време на войната с вандалите, когато последните победили гърците и взели мнозина от тях в плен, заедно с тях бил пленен и Маркиан и отведен при вожда на вандалите Гизерих. Веднъж Гизерих, като желаел да види какво правят пленниците, излязъл в един горещ ден и застанал на едно възвишение. Тогава видял в далечината Маркиан, който спял на земята, а над него стоял орел с разперени криле и го прикривал, подобно на сенник, от слънчевите лъчи. Като видял това, Гизерих прозрял бъдещето на своя пленник и след като го извикал при себе си и го разпитал за неговото име и произход, му казал:

- Ако искаш да бъдеш жив, невредим и свободен, закълни се пред мен, че когато се възкачиш на царския престол, никога не ще воюваш с вандалите, а ще живееш в мир с нас!

Маркиан се заклел в това, което Гизерих поискал от него, и с чест бил пуснат да се върне в родината си.

След като се върнал от плена, Маркиан отново заел видно място в гръцката войска. Веднъж, по време на похода на гърците срещу персите, Маркиан се разболял по пътя и останал в един ликийски град - Сидин. Тук го приели в дома си добри хора, двама братя - Татиан и Иулиан, които твърде много го обикнали и старателно се грижели за здравето му. След като оздравял, двамата братя отишли заедно с него на лов за птици. Когато станало пладне и слънчевият зной се усилил, те легнали да си починат и заспали. Татиан се събудил пръв от съня и също както някога Гизерих видял голям орел, който стоял с разперени криле над спящия Маркиан и го предпазвал от парещото слънце. Като видял това, Татиан събудил по-младия си брат Иулиан и те двамата, удивени, наблюдавали това чудесно явление. Когато след това станал и Маркиан, орелът отлетял, а братята предсказали на Маркиан, че той ще стане цар и го питали каква благодарност и милост ще им окаже, когато се възцари. А той им отговорил:

- Ако вашето предсказание се сбъдне, тогава вие ще ми бъдете наместо мои бащи.

След това Маркиан започнал да придобива все по-голяма и по-голяма слава, защото Сам Бог прославял мъжа, когото избрал, заради неговото сърце. Между това починал благочестивият император Теодосий Младши, а неговата съпруга Евдокия отново се оттеглила в Иерусалим и там, след като преживяла няколко години в благочестие, също починала и била погребана в построената от нея църква в чест на свети първомъченик Стефан. След смъртта на Теодосий, света Пулхерия, с подкрепата на придворните и военачалниците, поставила на императорския престол Маркиан, като мъж достоен и угоден на Бога. След като се възцарил, Маркиан извикал в двореца двамата споменати братя - Татиан и Иулиан, и като ги почел с високи санове, ги поставил за управители, единия - на Тракия, а другия - на Ликия. Също така той

изпълнил и своята клетва пред Гизерих, като запазил ненарушим мир с него до края на царуването си. След като Маркиан станал цар, света Пулхерия пожелала да се върне отново в своето уединение, но новоизбраният цар и целият синклит я помолили да не ги оставя без своята помощ в управлението на царството, понеже е премъдра и опитна в делото на управляването. Но това било възможно за нея само ако стане съпруга на императора. Тя им изтъквала това, че е обещала пред Бога да запази девството си до своята смърт. Но и Маркиан обявил, че и той също е дал обет на Бога да пази чистота. Тогава, заради нуждите на светата Църква, която била смущавана от умножаващите се еретици, света Пулхерия се съгласила да встъпи в съпружество с Маркиан, но при условие, че до края на живота си ще остане девствена, понеже това изисквали и даденото пред Бога обещание, и природното целомъдрие на двамата съпрузи, и вече далеч не младата им възраст: тя била тогава на 51 години, а и императорът също не бил млад. По такъв начин света Пулхерия само се наричала негова жена, а в действителност не била негова съпруга, а сестра, която царувала заедно с него и управлявала, принасяйки голяма полза за цялата Божия Църква и за царството. Също така и Маркиан се наричал неин съпруг, а в действителност не бил мъж, а брат, който царувал заедно с нея, като с царска дъщеря, която била наследила престола от своя баща. И така, по това време на гръцкия престол можела да се види царуваща като че девствената чистота, понеже царували и цар - чист по душа и по тяло, и царица - дева, пазеща себе си в непорочност.

О, девствено съпружество, което рядко се вижда! Нека се удивлява на това светът, пълен с нечисти похоти! Да се посрамят хората, които служат на плътските страсти и наслаждения, като чуят за това съпружество на благочестивата царска двойка, което се уподобило на

ангелската чистота!

Благодарение на грижите на светата царица, освен споменатия събор в Ефес, бил свикан и съборът на светите отци в Халкидон, който осъдил нечестивия Диоскор и архимандрит Евтихий. Тя с всички сили отстоявала православието, така че някои от писателите приписват именно на нея защитата на вярата на споменатите два събора.

Тази ревност на света Пулхерия по благочестието и голямата мъдрост се дължали на това, че Светият Дух живеел, като в Свой свят храм, в нейната душа и в чистото сърце и я преизпълнил със Своите велики дарове.

След като преживяла 54 години и раздала цялото си имущество на църкви, манастири и на бедните, света Пулхерия се преставила пред Господа, на Когото била предала цялото си сърце и Комуто служела през целия си живот.

По нейните молитви, Господи, не ни лишавай и нас от Твоето Небесно Царство! Амин.

В памет на светите три жени, намерени в пустинната планина

Монемвасийският епископ Павел предава следния разказ:

“Когато бях още мирянин, бях изпратен на Изток да събирам царските данъци. По пътя забелязах един пустинен манастир и пожелах да вляза в него. Игуменът излезе, заедно с братята, за да ме посрещне, и ние, след като взаимно се поздравихме, поседнахме в манастирския двор, където беше направена градина с плодни дръвчета. И ето, изведнъж видяхме да долитат по дърветата птици, които отчупваха клончета с плодове и бързо отлитаха нанякъде.

Аз попитах игумена:

- Защо птиците не изяждат тук, на място, плодовете, а ги отнасят заедно с клончетата?

Игуменът отвърна:

- Ето, вече стават единайсет години, откакто тия птици правят така.

Тогава аз, като че по Божие откровение, изказах предположението, че може би някъде в близо намиращите се планини живеят Божии подвижници и че по Божие повеление птиците носят плодовете на тях. В момента, в който казвах това, долетя една врана и откъсна една клонка с плодове. Тогава предложих на игумена да тръгнем след птицата и ние последвахме враната, която летеше пред нас, заедно с плодовете. Но изведнъж враната се издигна над един хълм и после се спусна над него, като остави клончето на земята. Когато започнахме да се изкачваме на хълма, враната отново взе клонката и полетя в един дълбок като пропаст дол, откъдето след това и излетя, но вече без клончето. Тогава и ние се приближихме към пролома и хвърлихме в него камък. Внезапно до нас оттам достигна някакъв глас:

- Ако сте християни, не ни убивайте.

А ние попитахме:

- Кои сте вие?

Те отговориха:

- Ако желаете да ни видите, хвърлете ни три дрехи, понеже сме жени и сме голи. След това идете в подножието на планината и ще намерите там тясна пътека, която ще ви доведе до нас.

Тогава трима монаси от съпровождащите ни братя свалиха дрехите си и като завързаха в тях камъни, ги хвърлиха в пропастта. А ние се спуснахме по хълма, намерихме, както ни бяха казали, тесен проход, по който едва можеше да се върви и по този път стигнахме до клисурата, в която се подвизаваха три свети жени. При срещата си с нас жените се поклониха до земята, а ние, след като извършихме молитва, седнахме. Седна също и едната от жените, а другите две останаха да стоят прави. Тогава игуменът се обърна с въпрос към седящата жена:

- Откъде си ти и как дойде в това място?

Попитаната отговори:

- Аз съм от Константинопол, където бях омъжена за царедворец. Но моят мъж умря, когато беше още млад, и аз останах вдовица, преди да навърша двадесет години, оплаквайки както вдовството си, така и това, че нямах деца. Няколко дни след това един велможа, като чул за мене, изпрати слугите си, желаейки със сила да ме вземе при себе си. Пратениците искаха от мен незабавно да отида при техния господар. Тогава, след като се обърнах с молитва към моя Господ Иисус Христос да ме избави от този човек, който желаеше насилствено да развърти моята душа и тяло, казах на слугите му: “Нима се съмнявате, че не бих отишла с радост при вашия толкова знатен господар? Но в момента съм възпрепятствана от женска болест и съм нечиста, поради постоянното кръвотечение. Почакайте недълго, докато се очистя и тогава с радост ще дойда при вашия господар”. След като ме изслушаха, пратениците си отидоха, като ми казаха: “Добре, нашият господар ще те изчака още 40 дена”. След тяхното заминаване пуснах на свобода слугите и слугините си, след като ги наградих със злато. Оставих при себе си само тези двете, които виждате тук, а цялото си имущество раздадох на

бедните. След това извиках при себе си един мой родственик, богобоязлив човек, и под страшна клетва го накарах да ми даде дума, че ще разпродаде моите имения и домове и че ще раздаде получените пари на бедните. После, през нощта, взех със себе си тия две мои слугини, а сега - мои сестри, и се качих заедно с тях на един кораб, с който, по Божий промисъл, достигнах до това място. И ето, вече тече единадесетата година, откакто не сме виждали ни едно човешко лице, освен вас сега. А дрехите ни, след като изминаха години, овехтяха и паднаха от телата ни.

Игуменът я попита:

- А откъде си доставяте прехрана?

Светата жена отвърна:

- Благият и човеколюбив наш Бог, Който хранеше Своя народ в пустинята в продължение на четиридесет години, изпраща и на нас, недостойните Свои рабини, храна. Ежедневно, по Неговия Божествен промисъл, птици ни носят храна в много по-голямо количество, отколкото ни е нужно. Същият преблаг наш Господ покрива нашата голота и ни сгрява със Своята благодат, така че ние не се боим нито от зимния студ, нито от летния зной, а живеем като в рая, постоянно прославяйки Светата Троица.

Като се удиви от нейния разказ, игуменът каза:

- Ако позволиш, госпожо, аз ще изпратя някого от братята в манастира за храна и ще се подкрепим заедно с вас.

Но светата жена отвърна:

- По-добре нареди да дойде свещеник и да извърши тук света литургия, за да ни причасти с пречистите Христови Тайни, понеже откакто излязохме от града, не сме се причастявали.

Игуменът веднага изпрати един монах в манастира, за да доведе свещеник и да донесе храна. Свещеникът дойде, извърши литургия и след това се причасти с Пречистите Тайни най-напред самата господарка, а после - и нейните слугини. След това, като вкуси с нас храна - завършва разказа си епископ Павел, - светата жена се обърна с молба към игумена да останем при тях три дена, с което игуменът се съгласи. Тогава блажената жена стана, помоли се усърдно и предаде духа си на Бога. А ние всичките изпяхме, просълзени, надгробните песнопения и след това я погребахме. На другия ден втората жена, след като се помоли, също така мирно се престави, а на третия ден се престави и третата жена. След като ги погребахме, ние се върнахме в манастира, славейки Христа, нашия Бог, Който върши преславни чудеса и знамения в Своите светии. На Него подобава чест и поклонение во веки. Амин”.

В памет на светия мъченик Варипсав (II в.)

Този светия получил от един пустинник кръв, която била изтекла от пречистите ребра на нашия Господ Иисус Христос и извършвал с нея множество изцеления. Езичниците в една нощ убили свети Варипсав, а безценното съкровище - Христовата кръв - се запазило у неговия ученик.

Мученическая кончина св. Варипсава и его подвига относятся ко II веку.

В памет на светите апостоли Апелий, Лука и Климент (I в.)

Свети апостол Апелий бил епископ в Смирна*. За него споменава апостол Павел в Посланието си до римляните (16:10). Свети Лука (Лукий), за когото свидетелства апостол

Павел, също в своето Послание до римляните (16:21), бил епископ в Лаодикия Сирийска*. Свети Климент, за когото апостол Павел споменава в Посланието си до филипяни (4:3), бил епископ в Сарди*.

Тропарь апостолам

глас 3

Апо́столи святи́и,/ моли́те Ми́лостиваго Бо́га,/ да прегреше́ний оставле́ние// пода́ст душа́м на́шим.

(Перевод: Апостолы святые, молите милостивого Бога, да подаст душам нашим прощение прегрешений.)

* Смирна – знаменитый торговый город Ионии, в восточном берегу Эгейского моря (или Архипелага), верстах в 56 от Ефеса, при устье реки Мелес, один из древнейших городов Малой Азии; церковь насаждена была в Смирне св. Апостолом Иоанном Богословом. Смирна в настоящее время принадлежит туркам, но и доселе там сохраняется и процветает православная христианская вера. Город остается и теперь одним из самых цветущих и очень населенных городов империи.

* Лаодикия Сирская – главный некогда город Фригии, на юго-западе ее, в Малой Азии, при реке Ликус; славился широкой торговлей. В настоящее время только одни развалины на одном невысоком холме при опустошенно селении Эски-Гассара служат памятником этого древнего города.

* Сардика – древний Сардис, или Сарды, богатый город Лидии, в северо-западной части Малой Азии, бывший некогда столицею и резиденциею известного своим богатством царя Креза; во времена апостольские был еще значительным городом; рано возникла там и христианская церковь. В X в.

Сардика азиатским завоевателем Тамерланом была разрушена до основания. теперь здесь – лишь ничтожная деревенька, и только развалины свидетельствуют о прошлом величии этого города.

buditeli.info © 2017